EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 24.11.2020
COM(2020) 755 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ A EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU

Hodnocení uplatňování nařízení (EU) č. 386/2012 ze dne 19. dubna 2012

{SWD(2020) 282 final}

I. RÁMEC HODNOCENÍ

Práva duševního vlastnictví podporují podnikatele a tvůrce vytvářející nové, lepší a účinnější výrobky, technologie a služby. Přinášejí také podněty k vytváření a sdílení akademického a vědeckého výzkumu, uměleckých děl a zábavy. Práva duševního vlastnictví pomáhají vynálezcům, autorům a místním komunitám, kteří dostávají náhradu za svou práci a svůj přínos ke společenskému pokroku. Práva duševního vlastnictví mohou pomoci malým podnikům a začínajícím podnikům při vyhledávání investic a pomáhají společnostem při rozšiřování podnikání a při vývozu tím, že zpřístupňují širší nabídku výrobků většímu počtu spotřebitelů, přičemž zároveň vytvářejí nová a dobře placená pracovní místa.[1] Díky duševnímu vlastnictví se navíc spotřebitelé mohou ujistit o kvalitě a původu výrobků, které kupují.

Duševní vlastnictví je pro EU mimořádně důležité. Evropa vyniká v oblasti know-how, kreativity a inovací. V roce 2016 průmyslová odvětví v EU, která intenzivně využívají práva duševního vlastnictví[2], stála za 82 % vývozu EU, což se promítlo do přebytku obchodu ve výši přibližně 182 miliard EUR[3]. Patenty, ochranné známky, autorská práva, vzory a zeměpisná označení chrání průmysl EU před nekalým kopírováním ze strany konkurentů, kteří neinvestovali do kreativity, výzkumu a vývoje. Systém duševního vlastnictví také poskytuje ochranu před činností zločineckých organizací, které klamou spotřebitele, a společností, které nabízejí špatně vyrobené (a často nebezpečné) napodobeniny. Padělky mohou mít vážný dopad na zdraví a bezpečnost spotřebitelů, jakož i nepříznivé důsledky pro životní prostředí. Padělání a pirátství provozují zločinecké organizace s globálním dosahem a lze proti nim bojovat pouze společným úsilím veřejného sektoru, soukromého sektoru a sektoru občanské společnosti v rámci EU, ale také ve spolupráci se zeměmi mimo EU.

V roce 2009 Komise zřídila neformální síť soukromých a veřejných zúčastněných subjektů, kterých se dotýká porušování práv duševního vlastnictví, pod názvem „středisko pro sledování padělání a pirátství“ (dále jen „středisko“). Jeho hlavní cíle byly:

- posoudit rozsah, míru a dopad porušování práv duševního vlastnictví v EU,
- zlepšit spolupráci mezi subjekty, které se zabývají ochranou a prosazováním práv duševního vlastnictví,
- sdílet osvědčené postupy při prosazování práv a
- zvýšit povědomí mezi spotřebiteli.

[1] Společnosti, které vlastní práva duševního vlastnictví, vytvářejí v průměru o 29 procent vyšší příjmy na zaměstnance a vyplácejí o 20 procent vyšší mzdy než společnosti, které práva duševního vlastnictví nevyužívají – *Intellectual property rights intensive industries*: *contribution to economic performance and employment in the European Union* (Odvětví intenzivně využívající práva duševního vlastnictví: příspěvek k hospodářské výkonnosti a zaměstnanosti v Evropské unii), třetí vydání, Evropský patentový úřad a Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (2019).

[2] *Intellectual Property Rights intensive industries: contribution to economic performance and employment in the European Union* (Odvětví intenzivně využívající práva duševního vlastnictví: příspěvek k hospodářské výkonnosti a zaměstnanosti v Evropské unii), třetí vydání, Evropský patentový úřad (EPO) a Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO) (2019). Společná zpráva OECD a EUIPO považuje za průmyslová odvětví, která intenzivně využívají práva duševního vlastnictví, ta odvětví, která mají více práv duševního vlastnictví na zaměstnance, než činí průměr všech odvětví. Podle této zprávy se průmyslová odvětví, která intenzivně využívají práva duševního vlastnictví, soustředí do oblasti výroby, technologií a podnikatelských služeb.

[3] *Report on the protection and enforcement of intellectual property rights in third countries* (Zpráva o ochraně a prosazování práv duševního vlastnictví ve třetích zemích), pracovní dokument útvarů Komise ze dne 8. ledna 2020, SWD(2019) 452.

V roce 2010 vyzvala Rada Evropské unie Komisi k dalšímu rozpracování rozsahu pravomocí, úkolů a úlohy střediska[4], což vedlo Komisi k návrhu, aby bylo středisko převedeno pod Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO).

V roce 2012 bylo nařízením č. 386/2012[5] (dále jen „nařízení“) středisko, nyní přejmenované na Evropské středisko pro sledování porušování práv duševního vlastnictví, svěřeno úřadu EUIPO společně se souborem úkolů s cílem usnadnit činnosti vnitrostátních orgánů, soukromého sektoru a orgánů EU v boji proti porušování práv duševního vlastnictví. Tyto úkoly byly přidány k hlavnímu poslání úřadu EUIPO, kterým je správa systémů ochranných známek a vzorů EU a nabídka registrace těchto práv na úrovni EU.

Nařízení dále určuje, že „při plnění těchto úkolů úřad pořádá, technicky zajišťuje a podporuje setkání odborníků, orgánů a zúčastněných subjektů pod názvem ‚Evropské středisko pro sledování porušování práv duševního vlastnictví‘ (dále jen ‚středisko‘)“. K 31. prosinci 2019 se středisko skládalo ze 123 zástupců vnitrostátních orgánů, průmyslu, spotřebitelských organizací a občanské společnosti a různých mezinárodních organizací a institucionálních orgánů, jako jsou OECD, Světová celní organizace, Evropský patentový úřad, Evropský parlament a Europol. Zasedání střediska se účastní také úředníci z různých útvarů Komise.

V této zprávě Komise hodnotí provádění a fungování tohoto nařízení a posuzuje, zda jsou jeho původní cíle stále platné a zda byly splněny účinným a soudržným způsobem[6]. Zpráva se nezabývá činnostmi úřadu EUIPO mimo rámec nařízení, tj. registrací ochranných známek a vzorů ani celkovým fungováním úřadu EUIPO.

Komise zahájila hodnocení v roce 2016. Externí zhotovitel provedl studii, která byla zveřejněna v roce 2018.[7] Nejvýznamnějším omezením, které studie zjistila, byla skutečnost, že hodnocení začalo příliš brzy, protože první výsledky se začaly objevovat až mezi roky 2015 a 2017. S cílem hodnocení vylepšit Komise rozšířila jeho rozsah na všechny činnosti prováděné úřadem EUIPO podle nařízení do 31. prosince 2019.

Tato zpráva shrnuje závěry hodnocení a Komise ji předloží Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru. Doprovodný pracovní dokument útvarů Komise podrobně vysvětluje metodu, základní scénář a zjištění plynoucí z hodnocení.

II. ZJIŠTĚNÍ PLYNOUCÍ Z HODNOCENÍ

V hodnocení se posuzoval nařízení a jeho provádění úřadem EUIPO podle pěti standardních hodnotících kritérií: i) účinnost, ii) efektivnost, iii) soudržnost, iv) relevance a v) přidaná hodnota EU.

A. Relevance

[4] Usnesení Rady ze dne 1. března 2010 o posílení dodržování práv duševního vlastnictví na vnitřním trhu (2010/C 56/01).
[5] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 386/2012 ze dne 19. dubna 2012, kterým se Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu (ochranné známky a průmyslové vzory) svěřují úkoly související s prosazováním práv duševního vlastnictví, včetně sdružování zástupců veřejného a soukromého sektoru v rámci Evropského střediska pro sledování porušování práv duševního vlastnictví (Úř. věst. L 129, 16.5.2012, s. 1).
[6] Hodnocení je vyžadováno článkem 8 nařízení.
[7] Technopolis, *Evaluation of the application of Regulation 386/2012* (Hodnocení uplatňování nařízení č. 386/2012), 2017, k dispozici na internetové adrese https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/f92d8b87-1dce-11e8-ac73-01aa75ed71a1/language-en.

V rámci kritéria relevance se zkoumalo, do jaké míry jsou původní cíle nařízení vhodné a dosud odpovídají současným potřebám.

Úkoly svěřené úřadu EUIPO lze rozdělit do čtyř hlavních oblastí:

1) výzkum a sdílení znalostí o úloze duševního vlastnictví, o rozsahu a dopadu porušování práv duševního vlastnictví, jakož i o osvědčených postupech při prosazování práv duševního vlastnictví a předcházení jejich porušování;

2) povědomí o duševním vlastnictví včetně rizik a negativních dopadů padělání a pirátství;

3) spolupráce mezi orgány, jakož i mezi orgány a vlastníky práv duševního vlastnictví, mimo jiné prostřednictvím vývoje nástrojů a propagace technologií na podporu prosazování práv duševního vlastnictví, a

4) spolupráce s úřady na ochranu duševního vlastnictví v zemích mimo EU při prosazování práv duševního vlastnictví.

Hodnocení dospělo k závěru, že všechny úkoly svěřené úřadu EUIPO jsou v současnosti relevantní.

Nezákonná nabídka a spotřeba obsahu na internetu chráněného autorskými právy, jako jsou filmy, hudba a živě vysílané přenosy sportovních akcí, jsou nadále velmi rozšířené. V letech 2012 až 2016 způsobilo pirátství v EU průmyslu hudebních nahrávek průměrnou roční ztrátu ve výši 200 milionů EUR a ztrátu 1 300 pracovních míst. Hodnota dovozu padělaného zboží do EU vzrostla z 85 miliard EUR v roce 2013 (což odpovídá 5 % celkového dovozu do EU) na 121 miliard EUR (6,8 % celkového dovozu do EU) v roce 2016[8], což způsobilo ztrátu příjmů z podnikání, daňových příjmů a pracovních míst.

Rozhovory vedené zhotovitelem a zpětná vazba získaná v rámci veřejné konzultace prokázaly obecnou shodu ohledně důležitosti úkolů, které nařízení svěřilo úřadu EUIPO.

Zatímco některé zúčastněné subjekty, zejména ty, které zastupují majitele ochranných známek, vyjádřily pochybnosti o spolupráci s orgány zemí mimo EU, 62 % respondentů považovalo tuto spolupráci za důležitou. Zúčastněné subjekty, kterých se zhotovitel ptal, se shodly na tom, že *„(...) mnoho padělků pochází ze třetích zemí. Lze výrazně zapracovat na tom, abychom lépe pochopili problém padělání ve třetích zemích, zejména v Číně, jihovýchodní Asii nebo Jižní Americe, a na základě toho se jím zabývat“*. Padělání a pirátství nelze účinně řešit pouze působením na vnitřním trhu a ignorováním míst, kde se padělky vyrábějí, nebo cest, jimiž jsou šířeny. Mimoto padělání evropských značek a nezákonné šíření obsahu chráněného autorskými právy v zemích mimo EU také poškozuje evropské podniky.

Ne všechny zúčastněné subjekty podporují stejnou měrou úkol úřadu EUIPO prosazovat systémy pro sledování a dohledávání, které pomáhají odlišit pravé výrobky od padělků. Někteří občané vyjádřili obavy týkající se ochrany soukromí, zatímco držitelé práv takové systémy obecně považují za nevhodné pro normalizaci, protože neexistuje jedno univerzální řešení. Zatímco řešení pro sledování a dohledávání by měla mít možnost spolu volně soutěžit,

[8] *„Trends in Trade in Counterfeit and Pirated Goods“* (Trendy v obchodu s padělky a nedovolenými napodobeninami), Illicit Trade, OECD Publishing, Paris / Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví, 2019. Zmiňovaná studie nezahrnuje padělané a pirátské výrobky vyrobené a spotřebované na domácím trhu ani pirátské digitální výrobky rozšiřované po internetu.

malé a střední podniky a spotřebitelé by měli mít snadný přístup k informacím o nejrůznějších technických řešeních, která se používají. Úřad EUIPO může zvýšit povědomí a zlepšit transparentnost, aniž by upřednostňoval konkrétní produkty. Polovina respondentů veřejné konzultace (54 %) a 82 % respondentů v kategorii odborníků a organizací považuje úkoly úřadu EUIPO v této oblasti za důležité.

Hodnocení neodhalilo žádné mezery v úkolech, které nařízení úřadu EUIPO svěřilo.

B. Účinnost

Bezprostředním operativním cílem, který Komise sledovala, bylo zajistit, aby středisko mělo infrastrukturu nezbytnou k účinnému provádění svých činností. Před přijetím nařízení řídili středisko tři zaměstnanci útvarů Komise. Na konci roku 2019 mělo středisko v rámci úřadu EUIPO 55 zaměstnanců. Výdaje úřadu EUIPO na činnosti podle nařízení činily 2,4 milionu EUR v roce 2012 a 11,7 milionu EUR v roce 2019.

Úřad EUIPO rozšířil síť střediska a zaplnil mezery v jeho dřívějším složení tím, že přibral organizace občanské společnosti a řadu organizací s příslušnými odbornými znalostmi. Do konce roku 2019 tvořilo síť 123 zástupců, z nichž osm zastupovalo spotřebitele a další organizace občanské společnosti. Úřad EUIPO zpravidla zajišťuje, aby byla síť zúčastněných subjektů řádně zapojena do plánování a provádění jeho pracovních programů. Některé zúčastněné subjekty nicméně zdůraznily, že v několika výjimečných případech je úřad EUIPO dostatečně nekonzultoval.

Hodnocení je kladné také u činností prováděných úřadem EUIPO. Přestože si úřad EUIPO vede kvalitní záznamy o svých činnostech, měl by zavést monitorovací mechanismy, které by mu umožnily odhadnout jejich dopad a poměr nákladů k přínosům, zlepšit stanovování priorit a plánování a také podpořit budoucí hodnocení.

Studie zhotovitele dospěla k závěru, že úřad EUIPO jednoznačně přispěl k účinné ochraně práv duševního vlastnictví tím, že splnil všechny různé cíle způsobem, který je nezávislý na průmyslu. Stejně tak je 43 % respondentů veřejné konzultace přesvědčeno, že úřad EUIPO dosáhl dobrých nebo velmi dobrých výsledků při zlepšování ochrany práv duševního vlastnictví. U odborníků a organizací je míra souhlasu vyšší (68 %).

Úřad EUIPO vytvořil transparentní metodiku pro stanovení rozsahu a dopadu porušování práv duševního vlastnictví, což je úkol zásadního významu. Úřad EUIPO rovněž přinesl závěry svého výzkumu ohledně přínosu průmyslových odvětví intenzivně využívajících práva duševního vlastnictví pro ekonomiku a úlohy duševního vlastnictví v rámci výkonnosti společností. Kromě mnoha dalších témat také poskytl cenné poznatky o rozsahu, v jakém malé a střední podniky vlastní práva duševního vlastnictví, o potížích, kterým čelí při plném využívání systému duševního vlastnictví, jakož i o tom, jak duševní vlastnictví vnímají spotřebitelé a mladí lidé a jaké je jejich chování vůči padělkům a pirátství. Rozsáhlé výzkumné a publikační činnosti úřadu EUIPO přispívají k tvorbě politiky na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni. Publikace úřadu EUIPO vydané podle nařízení jsou k dispozici na internetu[9]. Úřad EUIPO však musí zlepšit přístup ke své rozsáhlé knihovně. Současné zobrazení publikací a související funkce vyhledávání nejsou uspokojivé.

[9] https://euipo.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/observatory-publications.

Publikační činnost úřadu EUIPO přispívá ke zvyšování povědomí. Studie úřadu EUIPO byly zmíněny téměř v 2 000 publikovaných článcích a vytvořily hodnotu ve výši 8,3 milionu EUR v přepočtu na inzertní hodnotu. Úřad EUIPO navíc investoval 1,5 milionu EUR do různých kampaní na zvyšování povědomí, které měly vysokou úroveň dosahu. Kampaně uskutečněné v letech 2018 a 2019 oslovily 60 milionů Evropanů.

Úřad EUIPO poskytuje odbornou přípravu pro úředníky působící v oblasti prosazování práva, kteří jsou zapojeni do boje proti padělání a pirátství. Odborná příprava probíhá ve spolupráci s příslušnými útvary Komise pro prosazování práva, jako je například Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF), a dalšími orgány EU (jako jsou například agentury CEPOL, Europol nebo Eurojust) a různými vnitrostátními a mezinárodními úřady a organizacemi. Vzdělávací program úřadu EUIPO vyplnil mezeru v rozvoji potřebné odbornosti. Odborná příprava pro oblast prosazování práv duševního vlastnictví se dnes již neomezuje pouze na celní úředníky. Týká se rovněž příslušníků policie, soudců a státních zástupců, přičemž průměrná míra spokojenosti účastníků dosahuje 97,4 %.

Úřad EUIPO dosáhl smysluplných výsledků při vývoji nástrojů pro držitele práv duševního vlastnictví a orgány pro prosazování práva. Na konci roku 2019 mělo k portálu EUIPO pro prosazování práv duševního vlastnictví přístup 63 orgánů pro prosazování práva, včetně všech celních orgánů EU, Europolu, úřadu OLAF a policejních sil ze 17 členských států. Portál mimo jiné shromažďuje údaje o zboží zadrženém na hranicích, které sesbíraly útvary Komise, údaje o zadrženích na vnitřním trhu, které předávají vnitrostátní orgány pro prosazování práva, a dále údaje od více než 800 společností.

Úřad EUIPO hraje důležitou roli při realizaci projektů financovaných z EU v zemích mimo EU. Veřejná konzultace a studie odhalily celosvětově pozitivní míru spokojenosti s mezinárodní spoluprací úřadu EUIPO, která je však nižší než v jiných oblastech jeho činnosti. Podle zhotovitele *„některým zúčastněným subjektům chybělo povědomí o úkolech střediska ve smyslu mezinárodní spolupráce s třetími zeměmi“*. Úřad EUIPO by proto měl posílit informovanost zástupců zúčastněných subjektů ve středisku o jeho činnostech souvisejících se třetími zeměmi a možnost na tyto činnosti navazovat.

Nařízení vyžaduje, aby členské státy informovaly úřad EUIPO o svých politikách v oblasti prosazování práv duševního vlastnictví a poskytovaly statistické údaje o porušování práv duševního vlastnictví a také informace o judikatuře. Úřad EUIPO se spolu se zástupci členských států dohodl na postupu, který situaci zlepšuje, ale sběr údajů z členských států obecně zůstává výzvou, zejména pokud jde o zabavování zboží porušujícího práva duševního vlastnictví na vnitřním trhu a o judikaturu.

Celkově byl úřad EUIPO schopen provádět své pracovní programy podle plánu. Menší část projektů však nabrala zpoždění kvůli změně priorit. Úřad EUIPO by proto měl zajistit, aby se v zájmu splnění jeho závazků všechny dohodnuté projekty opíraly o dostatečné zdroje.

Celkový výsledek hodnocení je kladný. Studie zhotovitele i zpětná vazba získaná během veřejné konzultace ukazují, že úřad EUIPO přispěl ke zlepšení prosazování práv duševního vlastnictví a splnil cíle nařízení.

C. Efektivnost

Cílem nařízení je posílit a rozšířit činnosti střediska a zároveň zajistit jeho udržitelné financování bez nákladů pro rozpočet EU. Svěřením střediska úřadu EUIPO se dosáhlo obou

těchto cílů. Všechny činnosti úřadu EUIPO jsou financovány z poplatků, které platí uživatelé systémů ochranných známek a vzorů EU. S cílem plnit úkoly, které mu byly svěřeny nařízením, vyčleňuje úřad EUIPO na své středisko přibližně 5 % ze svých ročních výdajů.

Průměrný rozpočet střediska v letech 2012 až 2019 činil 9,25 milionu EUR, včetně průměrných nákladů na zaměstnance ve výši 3,75 milionu EUR. Úroveň výdajů je srovnatelná s podobnými orgány EU, jako je Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost, které v roce 2019 získalo kladné hodnocení[10].

Mezi přínosy, kterých bylo dosaženo pomocí nařízení, patří dostupnost objektivních, spolehlivých a srovnatelných údajů o hodnotě duševního vlastnictví, o objemu a dopadu porušování práv duševního vlastnictví, nástroje zpřístupněné na portálu pro prosazování práv duševního vlastnictví, rozsáhlé vzdělávací programy pro úředníky působící v oblasti prosazování práva a stálý rámec pro informační akce zaměřené na veřejnost, které jsou koordinované na úrovni EU. Středisko navíc umožňuje sdílení informací, znalostí a osvědčených postupů a má cenný síťový účinek usnadňující přeshraniční a meziodvětvovou spolupráci, který vzniká díky pravidelnému spojení významného počtu orgánů a zúčastněných subjektů v rámci stabilního a trvalého rámce spolupráce.

Úřad EUIPO přináší za vynaložené prostředky dobrou protihodnotu. Navyšování rozpočtu a počtu zaměstnanců přineslo zvýšení výstupů a náklady na řízení činností podle nařízení odpovídají ostatním orgánům EU provádějícím podobné činnosti. Vnitrostátní subjekt by nemohl dosáhnout stejných přínosů na evropské úrovni a zástupci veřejného a soukromého sektoru shledávají, že účast na práci střediska je nákladově efektivní.

Hodnocení provedené zhotovitelem dospělo k závěru, že *„hodnocené nařízení bylo provedeno efektivním způsobem. Jednotlivé zúčastněné subjekty mají různé názory na některá specifika práce úřadu EUIPO podle nařízení. Avšak činnosti a projekty, které provádí úřad EUIPO, jsou obecně vnímány tak, že mají pozitivní přínos k prosazování práv duševního vlastnictví, ke zvyšování povědomí, vytváření znalostí a odbornosti a k posílení spolupráce mezi všemi příslušnými zúčastněnými subjekty, a to při zachování minimálních nákladů všech, kteří jsou do práce střediska zapojeni (např. časové výdaje). Nic nenasvědčuje tomu, že by tým střediska měl při plnění úkolů, které mu byly přiděleny nařízením, nadměrné zdroje nebo nepřiměřené výdaje“*[11].

Jak již bylo uvedeno výše, měl by úřad EUIPO zvýšit své úsilí při sledování dopadu svých různých iniciativ, včetně analýzy nákladů a přínosů.

D. Soudržnost

Úkoly přidělené úřadu EUIPO podle nařízení se vzájemně podporují a jsou v souladu s celkovým politickým cílem snížení úrovně porušování práv duševního vlastnictví. Větší množství věcně podložených poznatků je užitečné pro odbornou přípravu a zvyšování povědomí, lepší nástroje pro prosazování práv duševního vlastnictví posilují spolupráci a účinnost, větší úsilí v oblasti prosazování práva pomáhá bojovat proti dodávkám výrobků

[10] Hodnocení Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA), 14. května 2019, COM(2019) 228. Centrum EMCDDA funguje v průměru se 105 zaměstnanci v přepočtu na plný pracovní úvazek ročně a má průměrný roční rozpočet 16 milionů EUR. Na rozdíl od střediska úřadu EUIPO potřebuje centrum EMCDDA jako samostatná agentura další pracovníky pro podpůrné služby (správu lidských zdrojů, infrastrukturu, systémy IT atd.).

[11] Technopolis, s. 70.

porušujících práva duševního vlastnictví a zvyšování povědomí se věnuje problému poptávky. Snižování počtu případů porušování práv duševního vlastnictví v rámci EU rovněž vyžaduje, aby byly osloveny země a regiony, z nichž většina padělků pochází. Názory shromážděné zhotovitelem a veřejná konzultace naznačují, že existuje široká shoda ohledně soudržnosti úkolů, které nařízení svěřuje úřadu EUIPO.

Úřad EUIPO připravuje a provádí své roční pracovní programy po konzultaci s útvary Komise. Výsledkem je, že činnosti úřadu EUIPO doplňují a podporují činnosti Komise v této oblasti, ať už jde o autorská práva, nebo práva průmyslového vlastnictví (jako jsou patenty, ochranné známky, vzory nebo zeměpisná označení), a ať už se zaměřují na vnitřní trh, hranice EU, nebo na země a regiony mimo EU. Úřad EUIPO poskytuje cennou podporu několika iniciativám Komise. Pořádá například vzdělávací programy pro odborníky zabývající se poradenstvím o potenciálu duševního vlastnictví pro společnosti, které Komise nabízí inovativním malým a středním podnikům. Úřad EUIPO rovněž podporuje útvary Komise při usnadňování spolupráce mezi držiteli práv a internetovými platformami v boji proti prodeji padělků na internetu. Úřad EUIPO pomáhá Komisi při organizaci akcí pro celní orgány, jejichž účelem je zabránit dovozu padělků. Úřad EUIPO rovněž doplňuje práci Komise v boji proti pirátství prostřednictvím různých databází a nástrojů (Agorateka, databáze osiřelých děl atd.). Kromě toho realizuje projekty týkající se duševního vlastnictví financované z EU v zemích mimo EU. Publikované studie úřadu EUIPO jsou často zmiňovány v úředních dokumentech EU, jako je strategie jednotného trhu z roku 2015, balíček zaměřený na autorská práva z roku 2016, iniciativa pro začínající podniky z roku 2016 nebo balíček zaměřený na oblast duševního vlastnictví z roku 2017. Úřad EUIPO rovněž zajistil spolupráci s příslušnými orgány EU, jako jsou agentury Europol[12], Cepol[13] a Eurojust[14], zejména v oblasti odborné přípravy. Úzká spolupráce mezi útvary Komise a úřadem EUIPO umožnila sladění činností úřadu s prioritami Komise. Je však důležité, aby úřad EUIPO ve svých sděleních toto propojení objasnil zúčastněným subjektům.

E. Přidaná hodnota EU

Výsledky, kterých bylo dosaženo vytvořením střediska a přijetím nařízení, by nebyly možné bez zásahu EU. Úřad EUIPO disponuje značnými odbornými znalostmi a zdroji, ale také dostává pravidelné informace od zúčastněných subjektů a různých orgánů na vnitrostátní i unijní úrovni. Členské státy, které pracují samostatně, nemají takové množství zdrojů k dispozici. Nebyly by schopny využívat stejnou úroveň údajů, a zejména by nebyly schopny je shromažďovat a hodnotit podle jedné, společně dohodnuté metodiky. Roztříštěnost zdrojů a chybějící platforma pro spojení sil a sdílení osvědčených postupů by znamenaly, že vnitrostátní orgány a zúčastněné subjekty by neměly tolik informací, nástrojů, databází a takovou podporu, jakou mají nyní. Úspora z rozsahu vzniklá díky tomu, že se všechny příslušné strany soustředily okolo úřadu EUIPO, umožnila vznik řady iniciativ, které by se jinak neuskutečnily.

Studie i veřejná konzultace prokázaly velmi silné známky toho, že zúčastněné subjekty vnímají jasnou přidanou hodnotu nařízení a úřadu EUIPO.

[12] Agentura Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva.
[13] Agentura Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva.
[14] Agentura Evropské unie pro justiční spolupráci v trestních věcech.

Zrušením nařízení by se ukončil přístup úřadu EUIPO zahrnující řadu oborů a zúčastněných subjektů. Tím by skončila rozsáhlá vědomostní základna EU a vytváření sítí střediska a zvýšilo by se zatížení vnitrostátních orgánů.

III. ZÁVĚRY A ZÍSKANÉ POZNATKY

Hodnocení, které se opírá o studii a veřejnou konzultaci, dochází k závěru, že nařízení funguje dobře a že úřad EUIPO své úkoly plní uspokojivě. Hodnocení je kladné u všech pěti hodnotících kritérií, i když lze stále provést určitá zlepšení v oblastech, které jsou uvedeny níže a podrobněji popsány v průvodním pracovním dokumentu útvarů Komise.

Úřad EUIPO přijal své nové úkoly s odhodláním a poskytl středisku spolehlivou infrastrukturu, pokud jde o rozpočet, odbornost, prostory pro schůze, komunikační nástroje a další nezbytné zdroje. Úřad EUIPO rovněž rozšířil síť zúčastněných subjektů, jež se podílejí na činnostech střediska, přičemž zajistil zapojení vnitrostátních orgánů, kterých se porušování práv duševního vlastnictví nejvíce dotýká, a to jak na úrovni EU, tak na vnitrostátní úrovni, a zapojení zúčastněných subjektů ze soukromého sektoru a organizací občanské společnosti.

S pomocí zástupců střediska úřad EUIPO splnil všechny úkoly, na něž se nařízení vztahuje. Vyvinul transparentní a objektivní metodiky a pravidelně prováděl hodnotný výzkum. Informace vypracované úřadem EUIPO a jeho partnery, jako jsou OECD a Europol, jsou považovány za věcné, objektivní, spolehlivé a solidní. Ve výsledku se promítají nejen do odborné přípravy úředníků působících v oblasti prosazování práva, případně do iniciativ a kampaní pro zvyšování povědomí, ale také do strategií prosazování práva a do opatření v oblasti politiky ochrany práv duševního vlastnictví, jako je podpora malých a středních podniků. Úřad EUIPO rovněž vyvinul nástroje k usnadnění boje proti padělání a pirátství.

Rostoucí objem padělků dovážených do EU ukazuje, že úkoly úřadu EUIPO jsou dnes ještě významnější než v době přijetí nařízení. Práce úřadu EUIPO je v souladu s obecnými politickými cíli EU, kterými jsou podpora inovací, dobrých životních podmínek a vytváření pracovních míst. Boj proti nezákonné výrobě a šíření padělků zločineckými organizacemi je také bojem za zdraví a bezpečnost spotřebitelů a za dodržování předpisů v oblasti ochrany životního prostředí a v sociální oblasti. Přidaná hodnota EU je v případě práce úřadu EUIPO vysoká. Soustředění zdrojů a odbornosti do jediného orgánu na úrovni EU vytvořilo příležitost k dosažení mnohem lepších výsledků, než jakých by bylo dosaženo pouze na vnitrostátní úrovni. Činnosti prováděné úřadem EUIPO podle nařízení jsou zcela financovány z vlastních příjmů úřadu EUIPO, a tedy bez nákladů pro souhrnný rozpočet EU. V mezích dostupných údajů dospělo hodnocení k závěru, že úřad EUIPO využil dostupné lidské a finanční zdroje efektivně.

Hodnocení rovněž odhalilo, že existuje prostor pro zlepšení. Úřad EUIPO by měl zvýšit své úsilí a zavést transparentní a komplexní monitorování možného dopadu, ale také nákladů a přínosů svých činností podle nařízení, zejména pokud jde o jeho činnosti v oblasti zvyšování povědomí. Výroční zprávy úřadu EUIPO by proto měly poskytovat dobrý přehled o prováděných činnostech a výsledcích dosažených v oblastech, na něž se vztahuje nařízení. Úřad EUIPO by se měl snažit v dřívější fázi zapojit zástupce vnitrostátních orgánů a dalších zúčastněných subjektů do plánování svých činností podle nařízení. To platí zejména pro činnosti úřadu EUIPO v zemích mimo EU. Hodnocení ukázalo, že zúčastněné subjekty do jisté míry nemají dostatečné povědomí o činnostech úřadu EUIPO ve třetích zemích. Je také důležité, aby plánování a informování o činnostech úřadu EUIPO podle nařízení zohledňovalo širší kontext politiky EU v oblasti ochrany práv duševního vlastnictví. Zejména je třeba, aby

byly podávány jasné informace o činnostech úřadu EUIPO v zemích mimo EU a aby byly činnosti v souladu s příslušnými politikami Komise. Bylo by dobré zlepšit přístup k hodnotné publikační činnosti úřadu EUIPO, protože současný systém není uspokojivý. Tím, že úřad EUIPO na sebe bere stále rostoucí počet projektů, dochází příležitostně ke zpoždění. Proto by měl úřad zajistit přidělení dostatečných zdrojů každému z projektů, který spadá pod jeho roční pracovní programy, aby své závazky splnil. Tím se předejde zpoždění některých dohodnutých činností kvůli nedostatku zdrojů. Výzvou rovněž zůstává sběr údajů od vnitrostátních orgánů, a proto by úřad EUIPO měl pokračovat ve svém úsilí a vybízet vnitrostátní orgány ke sdílení příslušných informací, jak to vyžaduje nařízení, a v maximální možné míře podporovat práci zástupců členských států ve středisku při shromažďování těchto údajů na vnitrostátní úrovni.

Celkovým závěrem hodnocení je, že nařízení splnilo své cíle. Úzká spolupráce úřadu EUIPO s členy střediska a útvary Komise znamená, že se usnadnila práce orgánů EU, vnitrostátních orgánů a držitelů práv při prosazování práv duševního vlastnictví.

Úřad EUIPO se stal centrem excelence v oblasti práv duševního vlastnictví a ústředním zdrojem znalostí, rozvoje a sdílení osvědčených postupů v EU i na mezinárodní úrovni. Úřad EUIPO působí jako zprostředkovatel a hnací síla spolupráce mezi vnitrostátními orgány a držiteli práv v celé EU a významně přispívá k iniciativám Komise v oblasti duševního vlastnictví v EU i mimo ni.